

Dichomitus squalens

Skorpticka

Storsvampar, Basidiesvampar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Starkt hotad (EN)
B2ab(iii); C1+2a(i)

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Polyporales, **Familj:** Polyporaceae, **Släkte:** Dichomitus, **Art:** Dichomitus squalens - skorpticka (P. Karst.) D. A. Reid **Synonymer:**

Kännetecken

Skorpticka påminner något om en outvecklad klibbticka, men dess porlager växer ofta ner på underlaget och fruktkroppen kan ibland vara nästan helt vidväxt. Ovansidan på den hovformade hatten är till början vit men mörknar med tiden till ljusbrunt. Ibland bildas ett algskikt på ovansidan. Porlagret är först vitt till gulvitt, i vissa fall citrongult. Den ettåriga fruktkroppens konsistens är som färsk mjuk men hårdnar med tiden. Hattarna kan bildas i nivåer på ett stående substrat eller som en utdragen hattkant på liggande substrat. Arten får anses som lätt att känna igen i fält.

Utbredning och status

Arten har en östlig utbredning. Den är känd från mindre än 20 lokaler i landet, huvudsakligen i Norrlands inland men det finns också fynd från Östergötland, Södermanland, Uppland och Gästrikland. 15 kända aktuella lokaler i landet (2005). Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 80, vilket motsvarar ungefär 400 genetiskt unika mycel (bedöms motsvara 800 individer enligt IUCN:s definitioner). Utbredningen i landet bedöms vara kraftigt fragmenterad. Förekomstarean skattas till som mest omkring 300 km². Total population i landet bedöms ha minskat med mer än 20 % över de senaste 20 åren, huvudsakligen p.g.a. minskande förekomst av stående döda tallar, men även liggande stammar av tall och gran i solvarma lägen. Arten är mycket sällsynt i Norge och bara känd från Finnmark medan den i Finland uppträder mer spritt. Arten är utbredd över stora delar av Europa men undviker atlantkusten. Trots det finns ett fynd från Kanarieöarna. Utbredningen sträcker sig vidare genom Sibirien till Japan och genom Nordamerika. Arten är rödlistad i Norge, Polen och Tyskland.

Ekologi

Skorpticka är vednedbrytare och påträffas främst i stående döda tallar, men även i liggande stammar av tall och gran. Påträffas i solvarma lägen i gles tall- och granskog, helst skogsbryn. Träden behöver inte nödvändigtvis vara grova och de har ofta barken kvar, åtminstone på stambasen. Biotopen utgörs av öppna skogstyper, t.ex. hållmarker, tallmossar, gles tallskog, osv. Arten är med stor sannolikhet gynnad av återkommande skogsbränder. Vanligt är att fruktkropparna uppträder rikligt efter brand. Fruktkroppen kommer tidigt på säsongen, möjligen gynnad av varma, fuktiga försomrar. Den uppträder som regel bara på någon enstaka till ett par lågor på varje lokal. Varje låga rymmer troligtvis bara en genetiskt unik svampindivid (genet) som kan fragmenterats till ett par frilevande, men genetiskt identiska mycel (rameter, motsvarar IUCN:s definition av individ). Fruktkropparna är kortlivade (blir fort uppätta av insekter), men mycelets livslängd kan vara lång, potentiellt lika lång som veden finns kvar.

Hot

Avverkning i lågproducerande tallskog utgör ett hot. Bekämpning av skogsbränder torde missgynna arten, särskilt i södra och mellersta landet.

Åtgärder

Naturvårdsbränning av tallbestånd på frisk och torr mark samt i myrkanter bör på sikt gynna arten. Arten bör eftersökas på kända lokaler och på lämpliga nya platser t.ex. efter bränder. Alla växtplatser måste lämnas intakta.

Övrigt

Utländska namn – NO: Myk grankjuke, FI: Salokäpä.

Litteratur

Jaederfeldt, K. 2003. Tickboken. Sveriges Mykologiska Förening. Stockholm.
Ryvarden, L. & Gilbertson, R.L. 1993. European Polypores 1. Fungiflora, Oslo.

Författare

Janolof Hermansson 1997.